

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un Col·legi professional sobre la possibilitat de cedir per correu electrònic un llistat de col·legiats a una candidatura a les eleccions col·legials

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit del President d'un Col·legi professional en el que es demana que l'Autoritat emeti un dictamen per valorar si la possibilitat de cedir per correu electrònic un llistat de col·legiats a una candidatura a les eleccions col·legials pot suposar una vulneració de la legislació sobre protecció de dades. La finalitat per a la qual es sol·licita aquest llistat seria "donar a conèixer el seu programa electoral i fer comunicacions electorals, i les dades que es demanen serien en concret el nom, número de col·legiat, adreça i correu electrònic".

Analitzada la consulta, que s'acompanya d'una còpia dels Estatuts del col·legi, els dictàmens elaborats pel Consell de Col·legis i una consultora, la sol·licitud formulada per la candidatura i la resposta a aquesta sol·licitud, i vist l'informe de l' Assessoria Jurídica emeto el següent dictamen:

I

(...)

II

D'acord amb la informació que es facilita en el text de la consulta, la llista de col·legiats sol·licitada inclou informació de caràcter personal de les persones col·legiades, per la qual cosa la seva comunicació a una tercera persona o grup de persones –en aquest cas una candidatura a les eleccions col·legials- requereix disposar del consentiment de les persones afectades o, en el seu defecte, d'una norma amb rang de llei que l'habiliti (art. 11 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD).

Pel que es desprèn de la consulta no sembla que es compti amb el consentiment de les persones afectades –totes les persones incloses a la dita llista-. Per això caldrà analitzar si la comunicació objecte de la consulta disposa d'una habilitació en una norma amb rang de llei que permeti dur-la a terme.

III

La Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals, en el seu article 40.b.bis) introduït per l'article 72 del decret legislatiu 3/2010, de 5 d'octubre, preveu l'accés, a través de la finestreta única, al nom i cognoms dels professionals col·legiats, número de col·legiació, títols oficials, domicili professional:

"1. Els col·legis professionals han de facilitar mitjançant la finestreta única els tràmits i procediments relatius al lliure accés a les activitats de serveis i al seu exercici per tal que els i les professionals puguin realitzar per via electrònica i a distància tots els tràmits necessaris i conèixer l'estat de tramitació dels procediments en els quals es tingui la condició d'interessat. Així mateix s'ha de facilitar mitjançant la finestreta única la informació útil per a la millor defensa dels drets dels consumidors i usuaris.

"2. En tot cas, els col·legis professionals han de garantir l'accés mitjançant finestreta única a la informació següent:

"a) L'accés al registre de col·legiats, que ha d'estar actualitzat, en el qual constin les dades següents: nom i cognoms dels professionals col·legiats, número de col·legiació, títols oficials, domicili professional."

En el mateix sentit l'article 10.2.a) de la Llei estatal 2/1974, de 13 de febrer de Col·legis Professionals, en la redacció donada per la Llei 25/2009, de 22 de desembre.

"2. A través de la referida ventanilla única, para la mejor defensa de los derechos de los consumidores y usuarios, las organizaciones colegiales ofrecerán la siguiente información, que deberá ser clara, inequívoca y gratuita:

El acceso al Registro de colegiados, que estará permanentemente actualizado y en el que constarán, al menos, los siguientes datos: nombre y apellidos de los profesionales colegiados, número de colegiación, títulos oficiales de los que estén en posesión, domicilio profesional y situación de habilitación profesional."

Respecte d'aquesta informació qualsevol persona pot tenir-ne coneixement. Ara bé, tant l'article 40.b.bis de la Llei 7/2006 com l'article 10.2.a) de la Llei 2/1974 deixen clar que la finalitat d'aquesta publicació és la millor defensa dels drets dels consumidors i usuaris. No sembla que l'objectiu perseguit per la candidatura en sol·licitar la llista de tots els col·legiats pugui encabir-se en aquesta finalitat. D'altra banda aquesta informació inclouria el domicili professional, però no l'adreça de correu electrònic.

IV

Més enllà del que s'acaba de dir, cal tenir en compte també que la informació que es sol·licita forma part del que la normativa de protecció de dades de caràcter personal considera com a fonts accessibles al públic.

L'article 3.j) de la LOPD defineix les fonts accessibles al públic de la següent manera:

"j) Fuentes accesibles al público: aquellos ficheros cuya consulta puede ser realizada, por cualquier persona, no impedida por una norma limitativa o sin más exigencia que, en su caso, el abono de una contraprestación. tienen la consideración de fuentes de acceso público, exclusivamente, el censo promocional, los repertorios telefónicos en los términos previstos por su normativa específica y las listas de personas pertenecientes a grupos de profesionales que contengan únicamente los datos de nombre, título, profesión, actividad, grado académico, dirección e indicación de su pertenencia al grupo. Asimismo, tienen el carácter de fuentes de acceso público los diarios y boletines oficiales y los medios de comunicación."

S'ha de fer notar que diferents aspectes de la informació sol·licitada per la candidatura figuren entre la informació que segons aquest article poden formar part de les llistes de persones pertanyents a grups professionals (nom i adreça). Però en canvi no hi figuren ni el número de col·legiat ni l'adreça electrònica. No obstant això cal tenir en compte que la informació que pot formar part d'aquestes llistes ha estat ampliada per l'article 7.1.c) del Reglament de desplegament de la LOPD (RLOPD), aprovat pel Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, que hi inclou expressament les dades relatives a l'adreça electrònica i el número de col·legiat. Segons aquest article, tenen la consideració de fonts accessibles al públic:

“c) Las listas de personas pertenecientes a grupos de profesionales que contengan únicamente los datos de nombre, título, profesión, actividad, grado académico, dirección profesional e indicación de su pertenencia al grupo. La dirección profesional podrá incluir los datos del domicilio postal completo, número telefónico, número de fax y dirección electrónica. En el caso de Colegios profesionales, podrán indicarse como datos de pertenencia al grupo los de número de colegiado, fecha de incorporación y situación de ejercicio profesional.”

D'acord amb el RLOPD doncs, totes les dades a què es refereix la consulta, nom, número de col·legiat, adreça i correu electrònic, incorporades al llistat de col·legiats formarien part d'una font accessible al públic.

L'article 6.2 de la LOPD estableix que es poden tractar sense consentiment de les persones afectades, les dades que figurin en fonts accessibles al públic, quan el seu tractament sigui necessari per a la satisfacció d'un interès legítim perseguit pel responsable del fitxer o pel del tercer a qui es comuniquin les dades, sempre que no es vulnerin drets i llibertats fonamentals de l'interessat.

Per tant, el Col·legi pot donar accés al llistat de professionals col·legiats que incloguin aquelles dades, i les terceres persones -com seria el cas de la candidatura- que hi accedeixin poden emprar aquestes dades per a la consecució d'un interès legítim -com seria el cas de la tramesa d'informació electoral- sempre que no es vulnerin drets fonamentals de les persones afectades.

Ara bé, que aquesta comunicació sigui possible no implica necessàriament que l'ordenament jurídic obligui el Col·legi a donar accés a aquesta llista en la forma requerida per la candidatura.

Més enllà de la informació que obligatòriament ha de constar a la finestra única per mitjans electrònics, i que hem de recordar que no inclou l'adreça de correu electrònic, no sembla que d'acord amb la normativa vigent es pugui sostenir que existeix l'obligació de facilitar la llista de professionals col·legiats amb la informació sol·licitada.

Ans al contrari, els estatuts del col·legi preveuen un sistema específic per a la tramesa d'informació electoral durant la campanya electoral que convé tenir present en el cas que ens ocupa. En concret. Es preveu la tramesa de la informació electoral a través de la secretaria del col·legi, de manera que no seria necessari que les diferents candidatures tinguessin accés a la informació de caràcter personal objecte d'aquesta consulta. D'acord amb aquest article:

“Un cop obtingut el vist-i-plau de la Junta Electoral, a través del secretari del Col·legi es farà arribar a tots els col·legiats amb dret de vot el material rebut de cada candidatura, inclòs un

exemplar del seu programa, així com qualsevol altre material electoral comú i igual per a totes les candidatures que es consideri necessari per a la votació.”

La utilització d'un sistema com el previst en aquest article resulta plenament respectuosa amb el dret a la protecció de dades de caràcter personal, atès que garanteix la consecució de la finalitat inherent als actes de campanya electoral i alhora el principi de minimització en el tractament de les dades de caràcter personal.

D'acord amb les consideracions fetes en aquests fonaments jurídics en relació amb la consulta plantejada pel en relació amb la possibilitat de cedir per correu electrònic un llistat de col·legiats a una candidatura a les eleccions col·legials es fan les següents, es fan les següents,

Conclusions

La informació relativa al nom, número de col·legiat, domicili professional i correu electrònic dels col·legiats pot tenir la consideració de font accessible al públic. No obstant això, i més enllà de l'obligació de facilitar informació sobre el nom i cognoms, número de col·legiat i domicili professional a la finestra única del col·legi professional, no existeix l'obligació de facilitar la informació sol·licitada amb el format sol·licitat.

Resulta plenament respectuosa amb el dret a la protecció de dades la possibilitat prevista als Estatuts del col·legi de dur a terme la tramesa d'informació electoral durant la campanya electoral a través de la secretaria del mateix col·legi.

Barcelona, 9 de juliol de 2012